

СТАНОВИЩЕ
върху дисертационен труд
за придобиване на образователна и научна степен „доктор“

Изготвил становището: доц. д-р Николай Пенев Иванов

Тракийски университет – Стара Загора, Стопански факултет, катедра „Икономика“; Научна област 3. Социални, стопански и правни науки; в професионално направление: 3.8. Икономика; научна специалност: „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност“; определен съгласно Заповед №1119 от 21 декември 2021 г. на Ректора на Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов за член на научното жури.

Автор на дисертационния труд: докторант Михаела Стоянова Монова

Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов, факултет „Финанси“, катедра „Финанси и кредит“; Научна област 3. Социални, стопански и правни науки; в професионално направление: 3.8. Икономика; научна специалност (докторска програма): „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“;

Тема на дисертационния труд: „Управление на риска и финансовото състояние на застрахователните компании чрез презастраховане“

I. Общо представяне на дисертационния труд

Предоставеният за оценка дисертационен труд на докторант Михаела Стоянова Монова на тема „Управление на риска и финансовото състояние на застрахователните компании чрез презастраховане“ е логически обвързано и задълбочено изследване, разработено в *общ обем от 179 стандартни машинописни страници*. Дисертационният труд се състои от заглавна страница; съдържание; въведение; основен текст; заключение; библиография (108 литературни, 3 нормативни и 10 интернет източника); приложения. В структурно отношение разработката включва увод, изложение в три глави и заключение. В подкрепа на изложението са оформени 3 фигури, 4 графики и 31 таблици.

Изследването е добре балансирано в структурно отношение. Дисертационният труд е правилно построен, което позволява с необходимата логическа последователност да се изследват възможностите за ефективен управленски финансов анализ, прилаган в застрахователните дружества и служещ като основа за вземане на

стратегически и тактически решения при мениджмънта на тяхната дейност с оглед максимизиране на фирмената стойност и управлението на риска чрез презастраховане.

Използваната литература, която е проучена от докторанта в процеса на изследване се състои от 121 заглавия, на кирилица и на латиница. Направен е сполучлив опит да се демонстрира осведоменост на автора с изследванията по темата, както от български, така и от чуждестранни автори. Източниците отговарят на тематичната насоченост, като не е установено недобросъвестно използване на чужди текстове.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд

Задълбоченият анализ на дисертационния труд позволява да се заключи, че изследване на подобна *тематика е актуална* във времето, поради огромното разнообразие от застрахователните продукти и услуги в условията на динамична социално-икономическа среда, в която рисковите ситуации в застрахователния бизнес изобилстват.

Избраната тема е дисертабилна и позволява да се направят аргументирани изводи, предложения и да бъдат формулирани приносни аспекти. *Предмет на дисертационното изследване е обвързан с* възможностите за управление на риска и финансовото състояние на застрахователните компании чрез презастраховане. *Обектът* е фокусиран върху реално действащи бизнеси – в частност финансовите измерения на презастрахователната дейност на застрахователните компании. *Изследователската теза* е добре формулирана: в динамично променящите се пазарни условия, управлението на риска чрез балансираните решения в областта на презастраховането е предпоставка за постигане на трайна финансова стабилност при функционирането на застрахователните компании. *Основната цел* е адекватна на предмета, обекта на изследване и представената теза. Целта на изследването е извършването на системен анализ на регулаторните и финансовите аспекти на презастраховането по задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилите в България, като ключов инструмент за осигуряване на финансовата стабилност на застрахователния бизнес в условията на динамично развиващ се застрахователен пазар. *Целта и задачите* на изследването са прецизно формулирани, което е предпоставка за задълбочени изводи и препоръки при управлението на риска и финансовото състояние на дружествата от застрахователния бизнес. *Езикът и стилът на изложението* в дисертационния труд са на добро равнище. Трудът е правилно структуриран. Налице е съразмерност на отделните му части. *Научният инструментариум* е подходящ за конкретната проблематика и позволява да се правят аргументирани изводи. *Използваните литературни източници са акуратно*

цитирани в съответствие с изискванията. Не са установени съществени отклонения от нормите на научната и професионална етика.

Представеният автореферат в размер на 74 страници, представя пълно и точно съдържанието на дисертационния труд. Написан е на ясен, разбираем и издържан в научно отношение стил, като отразява основните моменти в дисертацията и дава ясна представа за постигнатото от докторанта. Нужно е да се отбележи, че авторефератът би могъл да е по-конспективен и по-сбит. Убеден съм, че това е изцяло във възможностите на автора. *Публикациите (3 на брой), обвързани с дисертацията* са разработени самостоятелно.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд

В дисертационния труд се съдържат положителните страни и постиженията на автора, които могат да бъдат характеризирани като *приноси за теорията и практиката*, като се открояват с оригиналност и практическа приложимост. По-съществените от *научните и приложните приноси са добре формулирани*: 1) Приносните моменти са обвързани с ефективното управление на риска и финансовото състояние чрез презастраховане, което от своя страна е важна предпоставка за постигане на трайна финансова стабилност при функционирането на застрахователните компании; 2) Практически са изследвани и потвърдени положителните ефекти от презастраховането, за запазването на финансовата стабилност на застрахователните компании. 3) Новите европейски регулации за диверсификация на инвестиционния портфейл на застрахователните компании са задължителни за всички участници на пазара, но ролята на мениджърите е основополагаща за корпоративната финансова устойчивост в сектора.

VI. Критични бележки, мнения, въпроси и препоръки

Въпреки спецификата на изследователската дейност, която се свързва с относителна индивидуалност, самостоятелност, считам, че *засилването на екипната научно-изследователска дейност* на докторанта в бъдеще, ще е от полза не само за него, но и за останалите учени, с които ще работи.

По-смелото, явно, силно и аргументирано авторово присъствие в следващите разработки, би било предпоставка за по-висококачествена изследователска продукция. Възможно е и прецизиране на авторовия стил на изразяване, в посока на концентрация и съсредоточаване. Излишните разсъждения в някои части отежняват текста.

В заключение, не е възможно да се пропусне, превърналата се в стандарт през последните години препоръка към изследователите, в бъдещата им научна дейност да публикуват изследванията си в специализирани, реферирани и индексирани научни списания.

Посочените забележки, следва да се възприемат като препоръки в бъдещото развитие на докторанта.

V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение

Въз основа на направения задълбочен анализ на разработения дисертационен труд, с увереност може да се твърди, че той е научна разработка със значими постижения. Приносните моменти, научните достойнства и съдържанието на дисертационният труд представя в положителна светлина автора и неговите резултати.

Изследователските задачи са успешно изпълнени, а поставената основна цел е постигната. Научните и научно-приложните приноси в дисертационния труд обогатяват научното знание и подпомагат практиката.

Представените ми материали за изготвянето на настоящото становище, отговарят на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника за неговото приложение в Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов.

Поради това си позволявам, напълно убедено и обективно, да дам положителната си оценка и предлагам на уважаемите членовете на Научното жури да присъдят образователната и научна степен “Доктор” по научна специалност “ Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)” на докторант Михаела Стоянова Монова.

19.01.2022 г.

Гр. Стара Загора

Изготвил становището:.....

(доц. д-р Николай Пенев)